СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 183. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го СЕРПНЯ 1950. No. 183. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 9, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

МОБІЛІЗАЦІЯ МАРИНАРІВ ДО 200,000

Вашинґтон, 7 серпня. — Корпус маринарів зробив важливий крок у мобілізації, взиваючи, щоб усі 80,000 „добровільні резервісти" зголосилися до активної служби. Якщо це буде переведене, тоді корпус морської піхоти буде обіймати силу понад 200,000 вояків. Перших 50,00 буде покликаних між 15 серпня і 31 жовтня. Коли мають явитися дальші 30,000, ще не встановлено. До резервістів маринарки належать приземні сили і повітряні. Заклик до мобілізації резервістів маринарки йде в парі зі закликом до мобілізації резервістів армії, яких на підставі заклику з минулого тижня має явитися 62,000 до активної служби. У деяких околицях, як в місті Ню Йорку, починають уже набирати рекрута з-поміж поборових, які мають 23 роки життя.

СЕНАТ УХВАЛИВ ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ КОНТРОЛІ ЦІН І ЗАПЛАТ.

Вашинґтон. — Конґрес працює поспішно над законопроєктами, які можуть стати історичними, а сесія Конґресу пропамятною. Між ін. Конґрес приспішує закопроєкти для контролі цін, заробітних платень та інших обмежень. Комісії обох палат майже перегаcontaining для викінчення праці, одначе великі труднощі заходять у подробицях. Не зважаючи на це, сенатська банкова комісія уже ухвалила контролю цін і заплат так, як цього бажає президент Труман. Він матиме повновласть завести контролю в цих ділянках кожної хвилини, коли покажеться потреба. Разом з цим додатком викінчено вже цілий мобілізаційний проєкт для посилення воєнної продукції і обмеження консумційноо кредиту. Дискусія в повнім сенаті прийде в середу.

59 ОСІБ ПІД ЗАКИДОМ НЕПОСЛУХУ КОНҐРЕСОВІ.

Конґресмен Джан С. Вуд, предсідник комісії неамериканських діянь, заповів, що 59 осіб, які відмовилися зізнавати перед цею комісією, будуть засуджені за непослух Конґресові. Між ними є Филип Барт, управитель комуністичного щоденника „Дейлі Воркер" у Ню Йорку. Він не хотів подати інформацій про існування шайки, яка фабрикувала паспорти до Совєтів. Яких 39 свідків будуть покарані за відмову інформацій підчас недавніх допитів в Гаваях над причинами тамошнього страйку морських робітників.

СТЕЙТ МАСАЧУСЕТС ПРОСЛІДЖУЄ КОМУНІСТИЧНІ ЗАТІЇ.

Бостон, Масс.—Стейтова леґіслятива зарядила провірку комуністичних діянь. До цього вибрано комісію з обох партій. Комісія прослідить не тільки діяльність Комуністичної партії, але й різних „фронтів", які постійно просякають стейтові установи і поширюють комуністичну пропаганду проти військових зусиль Злучених Держав і Обєднаних Націй.

● **Модель Дзвону Свободи** находиться в будинку залізничої станції Пенсилвенської Залізниці в Ню Йорку. Це для заохоти до купування федеральних бондів як позички для задержання незалежности й волі.

ЗАБОРОНЕНО ХЕМІЧНІ СКЛАДНИКИ ПРИ ПЕЧЕННІ ХЛІБА.

Федеральна торговельна комісія оприлюднила засади для вживання різних складників при печенні хліба і заборонила хемікалії, які втримують випечений хліб мяким. Комісія вважає, що такі складники є шкідливі для здоровя. Пекарі можуть зголосити закиди проти цих постанов упродовж 30 днів.

„ФІЛОЛОГІЧНА ЧИСТКА" В СОВЄТАХ

Москва, 8. серпня. — В слід за дискусією на мовні теми, в якій взяв участь теж Сталін, в Совєтах вже наступила „філологічна чистка" осіб, що посміли думати інакше, як конюктуральними категоріями — Сталіна. Голова совєтської Академії Наук, Сергій Вавілов, повторив в „Правді" обвинувачення, видвигнене Сталіном, що раніше усіх тих, які не погоджувалися з теорією Мара щодо „соціялістичного розвитку мови", усунено з їх постів, заступаючи їх прихильниками теорії Мара. Вавілов повідомляє, що тепер з черги „вичищено" тих, що тоді прийшли на місце вичищених. Ясно, що вичищених раніше вже не могли привернути на їхні попередні пости, бо їх нема, отже підібрано нових людей, які доказали свою однозгідність з думками Сталіна та які тепер з черги очікуватимуть нової чистки.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ОБСТРІЛЮВАЛИ БРИТІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

Гонґ Конґ, 8. серпня. — Комуно - китайська прибережна артилерія на острові Лема, 10 миль від Гонґ Конґ, відкрила вчора вогонь на британський торговельний пароплав, що плив з Борнео до Гонґ Конґ. 3,000-тоновий пароплав був пошкоджений двома прямими вчученнями. Двох британських моряків були поранені.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП НА ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКОМУ ФРОНТІ здобув, згідно з останніми повідомленнями около 5 миль терену на цілому 15-милевому секторі. Американські війська продовжують свій похід на Чинджу (1), від якого вони ще віддалені на около 7 миль. В районі Чірґйон (2) ворог пробує відтяжити свій південний фронт атаками на американські позиції. Всі дотеперішні атаки були відбиті з великими втратами для ворога. На центральному фронті на півночі ворог в силі 1,000 до 1,500 вояків переправився через ріку Нактонґ, що становить тепер головну оборонну лінію американців.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП НА КОРЕЇ ЗДОБУВАЄ ТЕРЕН

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ЧІНДЖУ. ВЕЛИКІ ВТРАТИ ВОРОГА

Токіо, 8. серпня. — Американський протинаступ на південно-корейському фронті, найбільший своїми розмірами від часу війни в Кореї, сьогодні почав повільно знову розвиватися, після вчорашнього хвилевого припинення під сильним вогнем ворожої артилерії. Ініціятива знову в американських руках. Протинаступ почався на південному фронті довжиною 15 миль, між заливом Чінчей і рікою Нам. Сьогодні вранці американські війська вбилися клинами у ворожі лінії в глибину около 5 миль і віддалені ще около сім миль від міста Чінджу, в якому червоні концентрували свої головні сили до генерального наступу на Пусан, головний порт американського постачання. В тій хвилині американські війська трьома головними шляхами продовжують в боях посуватися дальше в напрямку Чінджу, бічними випадами розбиваючи ворожі фланги. Інші з'єднання американської піхоти і морської піхоти, під сильним прикриттям танків типу Дженерал Шерман, посуваються в напрямку на міста Косонґ на побережжі та Сачон, приблизно в половині дороги між Косонґ на півдні і Чінджу на півночі, „звиваючи" ворожий лівий фланг. — Ворог ставить розпачливий опір, використовуючи до укриття кожний горбок і долину, включно з рижовими полями. Американці почали використовувати танки-вогнемети. Протинаступ супроводжають безупинні атаки американської авіяції, що розторощує ворожі оборонні гнізда, завдаючи ворогові величезні втрати. Стверджується, що американський протиудар скерований проти найсильнішого місця ворога, що власне в Чінджу був сконцентрував велику силу зі своїх п'ятьох дивізій, в підготовці до наступу на Пусан. Докищо невідомо, чи американський наступ має вже тепер будь-яке дальше призначення, як головно розбити ворожі пляни наступу на Пусан. Рівночасно з американським протинаступом

(Докінчення на стор. 4-ій)

10,000 АМЕРИКАНЦІВ ПРОТИ ТРЬОХ ВОРОЖИХ ДИВІЗІЙ

На фронті в Кореї, 8. серпня. У фронтових повідомленнях стверджується, що в протинаступі на Чінджу бере участь — 10,000 американських вояків, яким протиставиться три ворожі дивізії. Перший американський наступ ворог потрапив попередити, здобуваючи важливу стратегічну височину та сильним і влучним артилерійським вогнем заставляючи американців припинити похід. Проте, як тільки положення вияснилося, американські війська знову одержали наказ вперед і пішли, здобуваючи від ворога стратегічну височину і відкидаючи його дальше на захід. В цій хвилині ще важко передбачити можливості дальшого розвитку на цій важливій ділянці фронту, але в загальному передбачується неозначені ближче „зміни".

ВИПРАВДУЮТЬСЯ ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКІ ОБОРОНЦІ

На фронті в Кореї, 8. серпня. В американських і союзницьких колах з признанням стверджується, що південно-корейські війська, які в силі около 45 до 50 тисяч вояків вдержують північно-східний фронт довжини около 75 миль, з кожним днем більше виправдуються та несуть велику частину тягару оборони своєї країни. Їхня мораль сильно піднеслася з наладнаним постачанням зброї, включно з важкою. Інтересно, що вони не признають „стратегічного відступу" і готові битися до останнього на свойому місці, без огляду на те, що діється довкола них та на інших фронтах. Якщо відступають, то тільки на виразне домагання американського командування.

ФРАНЦІЯ ПРОПОНУЄ 15 ДИВІЗІЙ ДЛЯ ОБОРОНИ ЕВРОПИ

Париж, 8. серпня. — Франція запропонувала виставити „при американській допомозі" 15 дивізій, як свій вклад в спільну оборону Европи в рямках Північно-Атлантійського Пакту. Свою пропозицію французький уряд висловив в проголошеному тут сьогодні окремому меморіялі, що минулої суботи був переданий американському амбасадорові Дейвидові К. Е. Брусові, як офіціяльна французька відповідь на відповідний запит уряду Злучених Держав. В меморіялі стверджується, що Франція протягом найближчих трьох років думає видати на оборонну підготовку два триліони франків (поверх 5,800,000,000 долярів), хоча в меморіялі не встановляється яку частину з того Франція зможе видати сама, а яку мали б поставити до розпорядження Злучені Держави та інші партнери пакту. До найважливіших потреб своєї оборони — Франція зараховує: 1. Два тріліони франків на переведення своєї зброєневої програми; — 2. Безпосереднє збільшення британських і американських військ на европейському континенті, що теж збільшило б довіря европейських народів в можливість оборони; 3. Вся оборонна підготовка, не тільки під військовим, але й господарським та соціяльним оглядами повинна вважатися колективною справою договірних країн. Стверджується, що без війни в Кореї французький уряд навряд чи був би видвигнув справу оборони в такій широкій площині.

МЕНЗІС ПРОТИ ПОСЕРЕДНИЦТВА В СПРАВІ КОРЕЇ

Лейк Соксес, 8. серпня. — Австралійський премієр Роберт Гордон Мензіс, що є тепер на відвідинах в Злучених Державах, заявив вчора кореспондентам Об'єднаних Націй, що він є проти посередництва для закінчення корейської війни в теперішній стадії. „Я ніколи не вірив в посередництво на мушці пістолі" — твердив австралійський державний муж. Мензіс в дальшому гостро критикував зв'язані з Кореєю совєтські пропагандивні виступи, — називаючи їх „нечуваним фальшом".

АРМІЯ НАРАХОВУЄ ВТРАТИ У ВІЙНІ НА 2,616 ВОЯКІВ

Вашинґтон. Армія оприлюднює дотеперішні втрати у війні в Кореї від самого початку до 6 серпня. Загальне число втрат виносить 2,616. Між ними є 153 вбитих, 1,690 ранених а 873 пропавших. З-поміж пропавших деякі вертаються після якогось часу, а це вказує, що не всі пропавші є втрачені. Команда армії оприлюднила загальне число тому, що колумніст Дру Пірсон сказав кореспондентам, що кількість американських втрат у війні виносить 660 в убитих, 2,975 ранених і 3,000 „насправді пропавших". Армія оприлюднила кількість втрат на підставі числа повідомлень, які вислано родинам вояків до 6 серпня.

ТОВАРИСТВО ПЛЯНУВАННЯ НА ПОШИРЕННЯ МОБІЛІЗАЦІЇ

Ню Йорк. — Населення Злучених Держав мусить піти з мобілізацією дальше ніж цього домагається през. Труман, якщо воно має оборонити себе перед совєтським імперіялізмом. Таку думку оприлюднює Краєве Товариство Плянування через свою Комісію в справі Міжнародної Політики. , Головою товариства є Френк Алтшул. Комісія вийшла з дорученням в таких напрямках: Воєнні матеріяли мусять бути випродукувані у велетенській кількості, щоб були вистачальні для нас і для наших союзників. В економічній ділянці бюджет буде далеко більший ніж той, який предявив през. Труман у посланні до Конґресу. З цим прийдуть вищі податки, а теж і більша ощадність. Щодо суспільного законодавства, то нам треба робити дальше поступ в цій справі, навіть, якщоб хвилево воно було відложене. Це вказуватиме, що ми робимо поступ в демократичних ідеалах.

Вкінці комісія плянування каже, що ми мусимо перемогти пропаганду Совєтської Росії на ідеологічнім відтинку. Совєтської маскаради, наче б Росія була матірю волі, а Америка заборолом реакції, треба раз застановити. Нам треба ясно виказати, до якого світу ми змагаємо і чого ми бажаємо не тільки самим собі, але й іншим нарадам.

В АМЕРИЦІ

● **Найбільшим столичним містом** між стейтовими столицями є Бостон, Мас.; найменшим Карсон Ситі, Вис. Таке виказує найновіший перепис населення.

● **Живе 109 років** пані Емеля Вакстер Перрі у місцевості Адамс Корнерс, у стейті Ню Йорк. Вона святкувала день своїх народин у неділю. Належить 98 років до однієї церкви.

● **Посвячено прапори** українського відділу Канадійського Леґіону в Ст. Кетерін, Онт. 8 липня. Церемонії довершив капелян О. М. Горошко, який як стипендист докінчував студії на університеті Колумбія в Ню Йорку.

● **Населення Канади** доходить до 14 мільйонів. Таке виказує домініяльне статистичне бюро в Отаві з днем 1. червня 1949 р.

● **Свідки Єгови передбачають** — Армаґеддон, тобто останню війну між лихом а добром перед кінцем світу. Коли роз'їздилися в неділю з своєї конвенції в Ню Йорку, їх голова заявив, що не заповідає наступного з'їзду, бо в міжчасі прийде кінець світу.

● **По п'ять ц. фунт м'яса** продає уряд ЗДА чужинним країнам через О. Д., але тільки, як хто купує цілими вагонами. Американські громадяни не можуть його купувати. М'ясо було закуплене від американських фармерів, щоб підтримати ціну худоби.

БРИТАНІЯ ЗАПОВІДАЄ РОЗБУДОВУ СВОЄЇ АРМІЇ

Лондон, 8. серпня. — Представники однаково, як урядової лейбуристської, так і опозиційної консервативної партій видвигали вчора в парляменті необхідність дальшої розбудови британської армії, що відповідала б теперішній загрозі та потребам оборони. Представники обох партій погоджувалися теж, що першою необхідністю для виконання цього завдання є насамперед признати більшу платню та створити кращі умовини для членів збройних сил. В американських коментарах стверджується, що Британія під цим оглядом була виразником загальних турбот західних аліянтів щодо збільшення своїх армій в обличчі зосереджених напроти них масових совєтських дивізій, готових вирушити в похід на Европу на перший наказ.

ЕСПАНІЯ ЗНОВУ НА ПОРЯДКУ НАРАД О. Н.

Лейк Соксес, 8. серпня. — Представник Домініканської республіки вніс вчора до секретаріяту Об'єднаних Націй резолюцію, щоби на порядок нарад найближної сесії Генеральної Асамблеї, яка має початися 19-го вересня, була поставлена провірка попереднього рішення Асамблеї щодо відкликання з Еспанії головних дипломатичних представників. Резолюцію домініканського представника піддержує більшість південно-американських країн. Становище інших ще не відоме.

ЗАХОДИ ПРОТИ ПІДРИВНОЇ ТАКТИКИ СОВЄТІВ В РАДІ БЕЗПЕКИ

Лейк Соксес, 8. серпня. — Більшість членів Ради Безпеки обмірковують тепер заходи проти підривної тактики Совєтів в Раді Безпеки, виявленої головно намаганням не допустити, або щонайменше якнайдовше відтягати прийняту на порядок нарад американську резолюцію в справі засуду комуно-корейського аґресора. — Совєтський представник, резолюцію якого про „мирне полагодження проблеми Кореї" відкинено, намагається тепер ставити щораз нові пропозиції і вносити щораз то нові доповнення для відкладання дискусії над суттю справи. На вчорашнім засіданню совєтський представник запропонував, — щоби в додатку до заклику про припинення воєнних дій та відклику комуністичних військ за лінію 38-го рівнобіжника, запросити ще комуно-корейського і комуно-китайського представників до участи в нарадах Ради Безпеки в цій справі. Америка рішучо противиться тому і американський представник на сьогоднішньому засіданні буде домагатися негайного обговорення його початкової резолюції в справі засуду аґресора. Більшість членів Ради піддержує американське домагання.

ТРЕБА ТРИ РОКИ НА ПОВНУ ОБОРОНУ ЕВРОПИ

Ню Йорк.— У черговій статстатті про недостачі оборони, щоденник Геральд Трибюн обговорює потреби оборони Европи і приходить до висновку, що в теперішній стадії та оборона є невистачальна і треба буде мінімально три роки, щоб заблокувати похід Москви на західну Европу. Американські військові знавці думають, що на це вистачить від 10 до 120 днів, одначе автори критичних статей, а саме Роберт С. Бирд і Оґден Р. Рід твердять, що це помилковий погляд. Вони навіть приходять до такого заключення, що якщо Росія має атомову бомбу, то американський наїзд на Европу може бути неможливий. То правда, що Росія мала б трудноші „стравити 250,000,000 европейців з вищою культурою", одначе вона заволоділа б великими й придатними промисловими установами, щоб підтримати свої велетенські наміри. Втрата европейських цінностей зменшила б значення Америки і звела б її до спільноти, яка може існувати тільки на островах. Це причина, чому військові плянувачі думають, що наша перша оборона є в Німеччині.

ГАРИМАН ВІДВІДАВ КОРЕЙСЬКИЙ ФРОНТ

На фронті в Кореї, 8. серпня. Аверел Гариман, колишній американський амбасадор в Москві і Лондоні, а тепер спеціяльний дорадник президента Трумана, що відбув наради з ген. Мек Артуром в його головній квартирі в Токіо, відвідав вчора американський фронт здовж ріки Нактонґ. Свою поїздку на фронт Гаримен відбув в товаристві генерала Волкера, команданта Восьмої Армії в Кореї, та десятка інших командуючих генералів. При цій нагоді він відбув теж наради з південно-корейським президентом Сингменом Рі та з місцевим американським амбасадором Муксіом. Гаримен відмовився від коментарів на тему своїх фронтових спостережень. З ген. Мек Артуром він обговорював загальні проблеми американської далеко-східньої політики, про що він з черги поінформує президента.

НІМЦІ В ЕВРОПЕЙСЬКІЙ РАДІ

Страсбурґ, 8. серпня. — Европейська Рада, найдальше заавансована організація в змаганні до федерації европейських народів, прийняла вчора офіціяльно 18 членів західно-німецького парляменту, які на вступі заявили — під ентузіястичні оплески великої частини зібраних, — що вони репрезентують ввесь німецький нарід. Участь німців в Европейській Раді є першим після війни прийняттям і виступом німців в міжнародній дипломатії, а німецька мова знову пролунала рівноправно з тої самої трибуни, з якої промовляється по англійськи чи по французьки. Перший день нарад Дорадчої Асамблеї Европейської Ради, зложеної з парляментарних представників 13 европейських країн, був призначений головно на вибір предсідника та полагоджування адміністраційних справ. Предсідником вибрано знову великою більшістю голосів відомого бельгійського державного мужа, Поля Генрі Спаака. Перебираючи предсідництво, він знову привітав офіціяльно представників Німеччини, запрошуючи їх до співпраці над відбудовою „покаліченої Европи"

В СВІТІ

● **Представники ІРО та американської Комісії для Переміщених Осіб** в Европі нарікають, що створені новим переселенчим законом адміністраційні труднощі майже унеможливлюють своєчасне використання того закону.

● **Один ізраїлець і 7 арабів** були вбиті в новій прикордонній сутичці між ізраїльською і йорданською сторожами.

● **Комуністи заклинають** тепер своїх п'ятиколонників, затруднених в радіо, на пошті та інших комунікаційних урядах в цілому світі, — щоби вони саботували проти-комуністичні висилання.

● **У відомому з важких боїв** під час останньої війни Монте Касіно в Італії знайдено урну з кістками св. Бенедикта, основника монашого чину його назви.

● **В Румунії засуджено** на досмертне ув'язнення трьох югославянів, обвинувачених в „змові" та „шпигунстві" в користь Тіта з „намови американців".

● **Мадярський уряд** „звільнив з обов'язків" державного секретаря в міністерстві культури і виховання, Мандора Шаваі, не подаючи причин.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ОБЛИЧЧІ ТОТАЛЬНОЇ ЗАГРОЗИ

Колишній секретар війни, Роберт П. Петтерсон, переслав від імені дирекції Дому Волі президентові Трумановi приготовану визначними державними мужами і громадськими діячами програму підготовки оборони країни перед „тотальною загрозою" з боку агресивного большевизму. В програмі передбачується шість головних пунктів: 1. здобуття швидкої перемоги в Кореї; 2. використання і підготовка всіх краєвих ресурсів до захисту „будь-якої суверенности" перед силами російського імперіялізму"; 3. заходи для перетворення Об'єднаних Націй в суверенне міжнародне тіло, вільне від „вета" і авторитетне, нічим необмежене і практично спроможне в полагоджуванні воєнних конфліктів; 4. розвиток і збільшення американських збройних сил та американського воєнного потенціялу до такого ступня, що відстрашило б большевиків від дальших актів агресії, отже переставка і використання для озброєння щонайменше 20 до 25% цілої індустрії; 5. достосовання цілого життя країни, головно господарського, до існуючої „тотальної загрози"; 6. поставлення поза законом комуністичної п'ятої колони, як одної з важливих галузей „тотальної загрози"..

Рекомендації Дому Волі мають безсумніву свої реальні причини, власне в цій „тотальній загрозі", наявній сьогодні для кожного громадянина. З другого боку, ці рекомендації ще далеко не вичерпують тих навіть найнеобхідніших заходів, що їх треба поробити для зустрічі „тотальної загрози". Звернемо увагу тільки на один з найважливіших „забутих" або з будь-яких причин невикористовуваних аргументів, якому ми в останньому віддаємо багато уваги на цьому місці. Маємо на думці власне „український аргумент".

На іншому місці наводиться переконливі здогади, що большевики, в підготовці до здійснення „тотальної загрози", використовують навіть таку на перший погляд „абстрактну" справу, як дискусію на тему мови. Ми маємо інформації, що Москва має на складі в Києві деяку кількість відомих колишніх українських націоналістичних діячів, як і кількох генералів з часів визвольних змагань, з яких мав би бути створений маріонетковий „націоналістичний" український уряд, щоб ним заманити „відосередньо" наставлений український нарід на фронт до боротьби за здійснення „тотальної загрози", що нею є для світу червоний московський імперіялізм.

Що зробили і що роблять західні потуги взагалі, а Злучені Держави Америки зокрема, щоб цей аргумент не тільки вибити большевикам з рук, але й використати його проти „тотальної загрози"? Як йдеться про Україну — майже нічого. Навпаки, робиться багато дечого такого, що могло б цю „тотальну загрозу" тільки скріпити. Згадати б тільки про сумнівної вартости виразну про-російську пропаганду „Голосу Америки".

Інше діло, що недостачі під цим оглядом йдуть на рахунок американців не менше, як на рахунок самих же українців. Справа перемоги над большевизмом та відвернення раз назавжди большевицької „тотальної загрози" є в пропорційній мірі відповідальністю всіх народів. Українці на батьківщині роблять під цим оглядом більше ніж „своє", бо ведуть найбільш героїчну боротьбу проти тої загрози, до боротьби проти якої інші ще тільки приготовляються. Але чи робить „своє" теж українська політична еміґрація? Чи вона своєю поведінкою, своєю згуртованістю та взагалі своєю політикою дала американцям і їх союзникам досить переконливі докази, що їм повинно залежати на здобутті української приязні, на використанні цього „українського арґументу"?

Відповідь на це питання краще залишити одвертою, пригадуючи тільки, що всі ми разом і кожний зокрема поповнить злочин проти себе самого, проти свого народу і проти людства, як не включиться в тотальне зусилля для перемоги над тотальною загрозою.

Повіяло іншим духом

Америка протвережується. Яків Малік, як предсідник Ради Безпеки Обєднаних Націй використав своє становище на те, щоб виказати урядове наставлення Росії до Америки і заявив, що то Злучені Держави є агресором в Кореї. Він домагається, щоби „запросити" комуністичну Корею на засідання О. Н. і з нею вести переговори для встановлення миру.

Обурення, викликане небувалим перекручуванням правди на міжнароднім форумі, почало проявлятися не тільки в цьому форумі, але й в органах прилюдної думки, в першу чергу в Злучених Державах Америки. У недільних радіо-авдиціях можна було почути голос Ґабріела Ґітора, звісного радіо-промовця з часів другої світової війни, який супроти Росії зайняв тепер становище, яке він займав тоді супроти Гітлера: „Ви не можете мати до діла з Кремлем". (You cannot do business with Kremlin). Ґітор одверто каже, що корейська війна це є війна Советів проти світу, а в першу чергу проти Америки, отже Америка мусить відповідно на це зареаґувати. Він надіється, що це станеться незабаром в Об'єднаних Націях.

Воєнний критик з другої світової війни, майор Філдінґ Еліот почав по радіо обговорювати подрібно стратеґію армії О. Н. в Кореї, а радієвий коментатор Реймонд Свінґ започаткував новий постійний виступ в радіо кожного дня. Крім того заповідачі радіопрограм, газетні колумністи, провідники релігійних організацій і різного роду проповідники не щадять слів на наврування пониження рівня політичної моралі у міжнародних зносинах.

Провідники Америки, відповідальні за оборону, побачили, що вони поробили великі помилки в недавньоминулому тим, що здемобілізували збройні сили до мінімум. Крім того, знавці воєнного діла пізнають свою помилку в тому, що покладали всю надію на повітряні сили, при допомозі яких можна скидати бомби на чужинні країни, на випадок аґресії. Швидкий похід комуністичних військ у Кореї переконує, що сухопутня армія має дальше своє значення, а без належної охорони воєнної фльоти не можна перевезти війська і воєнних матеріялів до нападеної країни.

Експанзія Советської Росії до тієї міри, що вона може випихати до війни своїх сателітів, щоб довести до вичерпання західних потуґ, заки вона сама піде до війни, приневолює американський уряд ясно глядіти в очі небезпеці. Теперішні чемности в осуджуванні помилок уряду у минулому уступили місце для гострої критики нездарности чи непорадности осіб, відповідальних за один чи другий погляд або занедбання. Видвиґається думки, щоби на відповідальні місця поставити людей, які колись заступали протилежний напрямок і так не дати нагоди одиницям закривати свої минулі недостачі новими промахами. Важке положення на полі боїв виявляє потребу змін на те, щоб захистити вояків перед наслідками помилок в недавньо-минулому. У Конґресі йде змагання, щоби ясно наатаврувати недбальство чи нездарність плянувачів і так дати хоч частинне запевнення матерям та батькам, що жертва життя їхніх дітей не буде даремною.

У столиці приходять до переконання, що для оборони країни і на допомогу Об'єднаним Націям у втриманні міжнародної поліції проти комуністичних затій Злучені Держави самі мусять виставити армію з трьох мільйонів вояків, з велетенською силою танків та гармат нової системи; велику воєнну морську фльоту, хоч таку, яку Америка мала в 1945 р., щоб її можна вислати на всі моря на захист волелюбних народів і країн; а повітряна сила повинна складатися найменше з 70 частин для стратеґічного бомбардування країн аґресорів.

Кошти боротьби за пережиття і мир ніколи не повинні бути завеликі. Історія вчить, що переможена нація засуджена на небезпеку загибелі. Трагедії старинної Греції й Риму, а трагедії Франції, Італії, Німеччини й Японії в останніх часах, вказують, що значить нехтування лекцій з історії. Америка найсильніша країна в світі, незрівняна своїм демократичним ладом і добробутом, мусить напружувати всі свої сили, щоб ставити чоло небезпеці. Тому треба привітати свіжий та основний подих рішучости, який слідно від кількох днів у всіх ділянках прилюдного життя в цій країні.

Микола Чубатий.

СТАЛІН І МОВОЗНАВСТВО

Вже повний місяць московська „Правда", орган советської комуністичної партії, отже орган, що є виразником офіціяльної большевицької політики, віддає повну сторінку великого формату для дискусії на тему мовознавства. В цій дискусії забирали вже голос, по волі чи по неволі, мало не всі визначніші мовознавці советського царства. В цій справі вважав теж вказаним забрати голос і „сам" Йосиф Висаріонович Сталін, „найбільший живучий вчений в світі", як це по-рабськи висловився в другій частині советського світу, в червоному Берліні, президент Німецької Академії Наук.

В часах, коли Совети підпалюють світ і людство може знову опинитися в огні, дискусія так широких розмірів на тему мовознавства свідчить, що за мовознавством укрита якась інша, суто політична внутрішня справа Советів, яку конечно треба полагодити ще перед вибухом війни. І дійсно, в цій дискусії укрита наболіла справа поневолених Советами народів, яка ще й нині не існує для засліпленого єдністю Росії офіціяльного політичного світу західної демократії, але яка вже стала пекучою справою для самого Кремля. Саме в таку грізну пору зачалася в Советах дискусія на тему мовознавства, зі Сталіном, як вирішним дискутантом в цій справі.

Культура національна формою, соціяльна змістом.

Мовознавча дискусія в Москві розвелася над тим, чи дотеперішня советська мовознавча теорія академіка М. Й. Мара правильна чи вона помилкова. Академік Мар, що помер вже років 15 тому, твердить що з повстанням соціялізму в Росії, а згодом в цілому світі, настане не тільки єдність соціялістичного устрою, але також єдність мови. Дотеперішні мови поодиноких народів, зв'язані зі старим соціяльним порядком, отже зі старим клясовим ладом, зникнуть. Поміж народами зникнуть кляси і настане один соціялістичний лад, що принесе вирівнання соціяльного положення. Це принесе зі собою таке вирівнання мов того нового соціялістичного громадянства, що тоді на ділі настане одна мова.

Ця теорія Мара, який — до речі — сам не був пропагатором винародовлення, скоро прийнялася в Советах, зокрема по році 1930, коли зачалося нівелювання національних різниць серед мільйонів рабів советського царства. До того часу домінуючою була теорія, творцем якої був ще Ленін, що комунізм не думає винародовлювати народів Советської Росії, навпаки, плянує ще й розвиток їх культур. Офіціяльною комуністичною наукою була засада, що культури народів Росії, як і культури народів, прилучених до Советського Союзу в майбутньому, мають залишитися національними по формі, вони мають мати тільки соціялістичний, себто комуністичний зміст.

І дійсно, большевики в першій десятці свого володіння трималися тої засади. Вони сприяли розвиткові мов поодиноких народів, навіть таких, граматику та правопись яких треба було творити. В цім періоді Кремль навіть сприяв поширенню латинської азбуки серед під-советських народів

(Докінчення на стор. 3-тій).

Чи справді „підземна" Росія?

Мабуть у пошукуванні за „Підземною Росією" з часів Степняка, Перовської, Зазуліч й ін. найшов безіменний кореспондент бостонського „Монітора" у Франкфурті, в Німеччині, представника організації „Солідаристів" і від нього подає світові вісті про її „революційну" діяльність на терені Советів. Не згадуючи нічого про існування Української Повстанчої Армії, кореспондент передає розмову з якимось Євгеном Романовом, представником Національного Трудового Союзу, якого вважає „науково успосібленим, спокійним українцем", що прибрав собі родове ім'я колишніх російських царів. Цей Романов є добрий шахіст, має університетські студії і був колись редактором під Советами. Тепер він видає газету „Посев" і при її допомозі, як теж видаванням відповідних летючок, поширює революційну протисоветську пропаганду у Східній Німеччині. Коли советські вояки вертаються додому з військової служби, вони приносять зі собою революційні ідеї, защеплені їм Романовим, чи радше НТСоюзом.

Цю організацію заснували в Білгороді ще в 1930 р. молоді еміґранти, які тоді були комуністами, одначе пізніше в сьому зневірилися. Впродовж сьоми років ці комуністично настроєні молодці перемінили свою ідеологію і найшли посередній лад між соціялізмом та вільним господарством, який забезпечує свободу особисту й політичну. Оця переміна в думках еміґрантів це на ділі „революція", бо з неї щойно вийшла потреба акції. Отже головною зброєю є ідеологія, відмінна від комуністичної.

Другою зброєю було випробовання нової ідеології в практичнім діянні. Члени НТСоюзу перебралися ще перед 20 роками як агенти до Советів і там пересиділи до часу війни. Війна між Советами й Німеччиною дала їм спроможність до діяльности на великі розміри. Вони пішли разом з армією на фронт, а потім дісталися по-за плечі німецької армії і розвивали свою працю між населенням. Німецьке Ґештапо розбило двічі провід НТСоюзу і вирештувало чільних членів організації. Тепер вже є інший провід, який продовжує підпольне діяння. Так твердить Романов непоінформованому американському кореспондентові.

Новий провід каже, що має свої осередки в Ленінграді, Москві й інших великих Советських містах. Крім опору в самих Советах, він студіює советські методи одурювання населення і закордонного світу, які кореспондент передає наче б то він довідався про щось нове. Він теж передає точки, на яких спирається сподіваний лад на території теперішньої Советської Росії, якщо Совети будуть розбиті. У розбиття Советів Романов свято вірить, кажучи, що населення Советів більше дозріле до революції тепер ніж було в 1917 р. за царів. Після усунення Советів має бути встановлене парляментарне правління. Парлямент мав би складатися з двох палат: Одна це була б палата делеґатів, які представлятимуть партії у після-советській Росії; друга це буде палата різних інтересів, як селян, та організацій професіоналістів, щоб можна було вишколити „спеціялістів" в правлінні державою.

Вибори мали б відбуватися що чотири роки. Буде теж дана спроможність дорогою плебісциту вирішити, чи Росія має бути республікою з президентом на чолі, чи монархією. Самий Романов не вірить у можливість монархії.

Згадується теж про можливість вирішити дорогою плебісциту в Україні і інших теперішніх советських „республіках", чи вони хочуть незалежности. Коли йдеться про фінансування діяльности НТ Союзу, то яка тисячка його членів займається збиранням пожертв від різних організацій на еміґрації.

Оце є зміст кореспонденції, в якій нема критичних завваг на цей „підземний" рух. Про існування російської групи Солідаристів була кількома наворотами згадка в нашій пресі. Коли тепер передаємо зміст кореспонденції „Монітора" то тільки на те, щоб звернути щераз увагу українських організацій, що російські патріотично-імперіялістичні кола не сплять. Українцям треба пильно слідкувати за такими діяннями, щоб не впасти в сіті нових інтриґ і щоб бути готовим виясните такі пляни на відбудову історичної Росії в таких місцях, у яких буде вирішуватися доля Европейського Сходу.

Іван Керницький.

БЕЗЖУРНІ ЛІТА

1)

Я ще був тоді заледви учнем 6-тої нормалки і тільки-що приготовлявся до вступного іспиту в гімназію, як тато віддали мене на станцію до пані Евдокії Перепелиці.

Зроблено це нарочно із доволі передбачливим розрахунком: на станції в пані Евдокії кватирував уже з давен-давна студент права Максим Чміль, або йнакше та коротше — пан Макс. Оцього ж то пана Макса згодили тато за невелику плату для мене за „інструктора"; його обов'язком було приготовити мене до вступного іспиту, а передовсім присвоїти мені початкові відомості з латини.

Моя нова станція була трохи опадалік, за містом, на периферіях; де невеличкі одноповерхні каменички та партерові домики приютливо заховались серед зелені садків і мініятурних огородців. Наша кімнатка, чи то пак „покій" не мала більше трьох метрів у квадраті; її обстановка теж не грішила вибагливістю. Стояла тут полиняла, облізла канапа, що з неї виставали голі дротяні ребра і яка страшенно скрипіла (мабуть з цього приводу пан Макс орхестив її „Недокінчена Симфонія"), невеличкий столик, інвалід на всі чотири ноги та єдине, розхолітане крісельце. — До моїх власних „меблів" зараховувалось залізне, складане ліжко, що з'являлось лише на-ніч, в день же мусіло счезати. Вікно з кімнатки виходило просто на садок, в якому росли дві миршаві черешеньки, яблінка та кущ бузини. Від одної черешеньки до другої протягнуто шнурок, а на шнурку завжди як не сушилась, то провітрювалась білизна.

Наша господиня, пані Евдокія, або як її ще звали по покійному чоловікові — пані Павлова, була людина чину, запобіглива, непосидюща і клопітлива. — гей мурашка, хоча, звичайно, на зовні між панею Евдокією та крихітною мурашкою не кидалася ввічі завелика подібність. Та, що й казати, господиня наша визначалась солідною тілобудовою! Ростом, щоправда, не вигналась висока, як ґірська ялиця, стану теж не була стрункотополиного, зате ж у ширінь розрослась, небога, просто таки в неймовірний спосіб! Лиця пані Евдокії процвітали, як букети пишних півоній та й ще до того виблискувались, неначе срібні павуки в нашій парохіяльній церкові. Багато чару й особливої принади придавали пані Евдокії рідeнькі моторні вусики, що засіялись їй під носом, а також чарівне намисто нанизаних один на одному підборідків, що р'ясніли від малин та бородавок, як колач від родзинків. Фризуру носила пані Евдокія не так, щоб за новими парижськими фасонами, як радше на зразок деяких красунь із Рогу Доброї Надії: товстий, нашорошений стіжок волосся, густо перетиканий шпильками, сторчав їй на голові, ніби гурман' соли, або китайська пагода; рукави ж мала завжди діловито закочені по лікті, а рученька була в неї така, що коли б, з доброго дива, ляпнула тебе по-за уш, то будь ти такий силач, як самий Бамбуля, а невідмінно вкриєшся ногами.

Господиня наша, пані Евдокія, була справді людина чину: вона кермувала у Львові чималеньким підприємством, а саме будкою з овочами і городовиною на Новому Світі. Цю будку піднаймала пані Евдокія у львівського маґістрату не так уже, щоб самотужки, а в дружньому супр'язі з кумою та сусідкою з сутерин Кунеґундою Плішка.

Отому підприємству віддавала пані Евдокія всі свої сили і ввесь хист, всю свою душу. Від появи найраншої, молоденької редьківці та трибульки із „шпектів", аж до пізньоосінніх дарунків природи, — як ото пузаті дині, чи пізні яблука, словом — увесь повний сезон, день у день, чи в погоду, чи в неґоду, в холод, чи в спеку, пані Евдокія стояла мужньо на свойому пості, під дерев'яним страганом, немов богиня Деметера, обложена звідусіль обиллям земних плодів, кожночасно тримаючи дебелу руку на живчику базарної клекітні. Базар — це була її глибока пристрасть, її життя, її стихія! Тут бо доводилось працювати не лише руками та головою, але й також горлянкою та язиком, ну, а вже таланту ретельно орудувати цими органами Всевишній, у своїй щедрості, пані Евдокії аж ніяк не поскупив!..

Наша господиня була людина вельми богобоязна; вона, чи то в неділю чи в свято нізащо в світі не опустила б Служби Божої та Вечірні! Ходила ревно на всі маєві Богослуження та молебні до св. Серця Ісусового, брала теж невтомну участь у св. Місіях та передвеликодніх Реколекціях. Частенько сповідалася та причащалася, щоб, бува, задовго не томити і не обтяжувати душі вантажем гріховним. А за таким ремеслом, як базарне, що й казати, нагоди до гріха чимало. Базар, очевидячки, не сальон, тут не добіраєш слів у розговірній речі, не панькаєшся та не церемонишся, а то, буває, таки в волю напрокудиш кому там попало на-здовж і на-впопередрек.

Двічі в році, а то в день Стрітення Господнього, і десь так, по св. Покрові, пані Евдокія носила на Службу Божу за спокій душі її покійного чоловіка, бл. п. Павла Перепелиці, що відумер їй наглою і несподіваною смертю в самому розквіті творчих, мужеських сил, ще надовго до першої світової війни.

Павло Перепелиця вславився колись на всю Богданівку, як незрівняний сажотрус, а при тому неперевершений гуляка, весельчак і великий бабій. Довго ще відтак, після його смерти, голосило за ним засмучене жіноцтво, бо й ніхто так справно не чистив коминів, як невіджалований покійник. Довго ще відтак споминали його теплим словом усі шинки і трахтієрні з Копиткового почавши, а на Городецькій рогачці закінчивши. Дружину свою, Евдокію, що ревнувала його до всього богданівського жіноцтва, він навдивовижу рідко коли побивав, а навіть на свій спосіб щиро її любив та поважав. Завжди, бувало, мовив, що Явдося — це єдиний, світлий промінь в його житті, яке само-собою, вже по своїй природі, аж перекоптіло від сажі і диму.

Цей очайдушний чолов'яга впав жертвою небезпечного звання сажотруса, злетівши одного разу стрімголов з даху триповерхної кам'яниці, куди був видряпався не так то надто тверезий...

(Дальше буде).

Допомогова акція ЗУАДКомітету для українських залишенців в Німеччині

Треба ствердити, що українці, за дуже невеликими винятками, не бажали б залишитися в Німеччині. Причини цього різні, але з них вистачить назвати дві головні: 1. небажання перебувати довший час в країні, де ставляться на загал неприхильно до чужинців — мимо того, що ті чужинці здебільшого з вини самих німців опинилися в Німеччині; 2. непевність міжнародної політичної ситуації, що створює в уяві ДП загрозу дістатися в руки большевикам на випадок раптового вибуху воєнного конфлікту в Европі. Тому завданням ЗУАДК'у є прикладати всіх зусиль, щоб найбільша кількість українців могла ще виїхати за межі Німеччини — за океан або принайменше далі на захід.

Однак треба рахуватися з тим фактом, що деяка частина ДП, якщо не стануть якісь спеціяльні зміни в сучасному положенні, залишиться таки на стало на терені Німеччини й Австрії. Доля українських залишенців, серед яких є багато хворих, інвалідів, старших віком людей, тощо, — не може не викликати співчуття загалу українського суспільства. Тому зрозумілим є, що ЗУАДК, як допомогова організація американських українців, метою якої є всебічна допомога українським скитальцям в Европі, — уже від кількох місяців розробив пляни опіки над залишенцями.

Від 30 червня ц. р. всі ці особи, що до цього часу не могли виказатися реальними можливостями виїхати з Німеччини, були скупчені в спеціяльних таборах. ІРО передало їх, як осіб, що надалі залишаються під протекцією Об'єднаних Націй, під юрисдикцію Високої Комісії Аліянтів для Німеччини, яка в свою чергу, на підставі спеціяльного домовлення з німецьким урядом, включила цих залишенців у німецьке господарське життя під опікою й управлінням німецької адміністративної влади за посередництвом технічного керівництва німецьких комісарів для втікачів.

Від цього часу ДП-залишенці є включені у німецьку господарку, де вони мають користати з усіх прав, що прислуговують німецьким громадянам. Однак вони й на далі перебуватимуть під опікою Високої Комісії Аліянтів, а практично ця опіка здійснюватиметься за посередництвом міжнародніх волюнтарних аґенцій, акредитованих при Високій Комісії, отже зокрема й за посередництвом ЗУАДК'у.

На перший час, залишенці скупчені в т. зв. „збірних центрах для місцевого поселення", дістають там приміщення і матеріяльну допомогу від німецької соціяльної опіки. „Збірні центри", в яких приміщені переважно самі українці, знаходяться в таких місцевостях: Міттенвальд (Єґер-казерне), Розенгайм, Ляндсгут, Еттлінґен, Ляйпгайм, Ульм (Зедан-казерне). Окрім того певна кількість українців приділена разом з іншими національностями до мішаних таборів, як напр.: Люітпольд-казерне в Мюнхені, табори в Людвіґсбургу, Штуттгарті і Авґсбурзі.

Пізніше, приміщені в „збірних центрах" залишенці будуть поступово одержувати працю та переходити на приватні мешкання. Однак, з уваги на пануюче в Німеччині безробіття та брак мешкань, можна передбачати, що перебування залишенців у збірних центрах потриває довший час. Багато є також серед них осіб непрацездатніх (слабі здоров'ям, старші віком, інтелектуалісти, тощо, себто т. зв. неінституційний Гард Кор), яким взагалі трудно буде дістати якийсь заробіток і які змушені будуть жити лише на допомогу соціяльної опіки.

Треба ствердити, що залишенці саме в цей перший переходовий час, перебувають в досить тяжкому становищі — як під оглядом моральним, так і матеріяльним. Перехід до інших таборів з його транспортовими і мешканевими недогідностями, припинення матеріяльної підтримки з боку ІРО, нові умови життя під німецькою адміністрацією, втрата надій на переселення, — все це впровадило залишенців у стан певної моральної депресії.

До цього треба б додати, що матеріяльна допомога німецької соціяльної опіки є далеко недостатньою, щоб уможливити залишенцям більш-менш нормальний прожиток.

В цих умовах стає ясною важливість і необхідність допомогової акції ЗУАДК'у для залишенців.

Засадничо ЗУАДК допомагає усім залишенцям, бо всі вони потребують тої чи іншої допомоги — бодай напр. у ділянці правно-соціяльних порад. Однак з метою кращої орієнтації в потребах залишенців, ЗУАДК перевів при помочі спеціяльних анкет реєстрацію т. зв. інституційного і неінституційного Гард Кор'у, себто осіб, які не можуть обійтися без постійної матеріяльної допомоги — в більших чи менших розмірах. В результаті реєстраційної акції ЗУАДК зареєстрував серед залишенців в американській зоні Німеччини 1,501 родину, або 3,322 особи Гард Кор'у. Сюди входять особи як неіституційного, так і інституційного Гард Кор'у, однак ці останні чекають щойно на приміщення в інституціях. Серед них є, між іншим такі категорії:

Хворі на туберкульозу (перебувають у таборах, а не в шпиталях чи санаторіях) — 122 особи; хворі на інші хронічні недуги (так само перебувають у таборах) — 212 осіб; інваліди — 240 осіб; самотні жінки з малими дітьми — 240 осіб; особи в віці понад 65 років — 275 осіб; особи у віці між 60-65 років — 297 осіб; особи у віці між 50-60 років — 135 осіб.

Треба однак зазначити, що реєстрація на цьому не припинилася: з місць далі напливають анкети осіб, що з різних причин не мали змоги зголоситися раніше.

Спеціяльний відділ Европейського Представництва ЗУАДК'у, перевівши реєстрацію Гард Кор'у, простудіював і проаналізував усі подані анкети та розпочав допомогову акцію в кожному індивідуальному випадку окремо. Так напр. у понад 70-ти випадках ЗУАДК розпочав заходи для одержання від німецьких установ обезпечення інвалідських або вдовиних рент. Так само допомагається різним особам у справах допомог на випадок хвороби, тощо.

На майбутнє ЗУАДК опрацював докладний плян несення всебічної опіки над залишенцями, зокрема плян соціяльної опіки. Цей плян можна буде, розуміється, тільки поступово переводити в життя. Однак саме тепер, у цей переходовий час, українські залишенці потребують допомоги, і то передусім допомоги матеріяльної. І тому добре сталося, що якраз тепер Европейське Представництво ЗУАДК'у одержало з Америки більшу кількість харчових продуктів. Це уможливило йому приступити від початку липня ц. р. до широко закроєної акції матеріяльної допомоги для залишенців.

Харчові допомоги видаються безпосередньо скитальцям, при чому ЗУАДК розвозить відповідні кількості харчів власними автами по таборах. Для цієї акції представники ЗУАДК'у покликують у кожному осередку допомогові комісії з трьох або більше осіб. Списки осіб, що мають одержати допомоги, укладають згори в Головній Кватирі ЗУАДК'у в Мюнхені — на підставі реєстраційних анкет та окремих відомостей, що надходять від допомогових комісій з таборів. Допомоговою акцією охоплені насамперед хворі на сухоти та інші хвороби, інваліди, багатодітні родини, самітні жінки з дітьми, старші віком особи. Однак, по можливості, ЗУАДК видає допомоги всім, хто хвилево опиниться в тяжкому матеріяльному стані.

Кожна з охоплених допомоговою акцією осіб одержує: 1 фунт смальцю, 1 ф. цукру, 1 ф. спорошкованих яєць та 3 ф. спорошкованого молока. Хворі на сухоти одержують подвійну порцію смальцю і цукру. При роздачі допомог, кожному видається спеціяльні допомогові леґітимації ЗУАДК'у, на яких зазначується кількість виданих харчів. Крім того, одержання допомоги підтверджується власноручним підписом кожного обдарованого на окремих аркушах, що пересилаються потім для контролі до Головної Кватири ЗУАДК'у.

Харчі роздаються головним чином в „збірних центрах" для залишенців, бо там тепер скупчена головна маса тих скитальців, що потребують матеріяльних допомог. Однак свою допомогову акцію ЗУАДК поширює також за межі цих осередків для залишенців, а саме:

1. Санаторії і шпиталі, де перебувають здебільшого тяжко хворі українці. Так напр. у трьох шпиталях для сухітників в американській зоні Німеччини (Гавтінґ, Амберг і Гайльброн) перебувало на початку липня 1950 р. 324 українці.

2. Переселенчі табори, в яких скупчені ті особи, що мають виеміґрувати до 31 березня 1951 р., та т. зв. інституційний Гард Кор, себто ті, що аж до часу приміщення їх в старечих притулках або інших закладах користають далі з опіки ІРО. Це, головним чином, особи з цієї другої категорії потребують додаткової матеріяльної допомоги, хоч часом і ті, що мають еміґрувати, знаходяться у тяжкому стані (напр. переходово хворі, багатодітні родини, затримані під час процессінгу, тощо).

3. Приватно проживаючі українці. Ці т. зв. „приватники", що часом перебувають у дуже тяжких життєвих умовинах, мають зголошуватися за допомогами до допомогових комісій ЗУАДК'у в тих осередках, що знаходяться найближче від місця їх замешкання. Для „приватників", що мешкають у Мюнхені та його околицях, Головна Кватира ЗУАДК'у роздає допомоги в своєму приміщенні два рази на тиждень.

4. Біженецькі табори, де перебувають ті українці, що не мали або втратили статус ДП, а тому не користалися опікою ІРО.

Запляновано видавання харчових допомог у вище зазначених кількостях раз на місяць. Однак треба мати на увазі, що харчів, які тепер знаходяться в розпорядженні Европейського Представництва ЗУАДК'у, вистачить не на довше, як до кінця біжучого року. Після цього, оскільки не надійдуть нові харчі з Америки, акцію цю треба буде припинити.

Проте саме під цю пору допомогова акція ЗУАДК'у є дуже корисною. Вона не тільки дає чималу підтримку тим залишенцям, що найбільше її потребують, але й підносить їх морально на дусі. Бо ця акція дає залишенцям яскравий доказ того, що про них не забуто, що є хтось, хто дбає про їх долю і намагається її поліпшити. Тому українське громадянство Америки повинно прикласти всіх старань, щоб шляхетна акція допомоги українським залишенцям у Німеччині й Австрії не припинялася.

Михайло Радик
Директор ЗУАДК'у на Европу

В справі української передачі в Бі Бі Сі

Однією з поважніших справ всеукраїнського значення, яка привертає чималу увагу еміґраційної суспільности, є справа українських авдицій в британському радіо (Бі-Бі-Сі). Доцінюючи вагу цієї справи, СУВ від кількох років робить постійні заходи, щоб ці авдиції врешті стали дійсністю. Тільки в самому 1949 р. СУВ провів дві поважні акції на внесдання авдицій українською мовою. В першій акції, за спонукою СУВ'у, українці з В. Британії склали письма до дирекції Бі-Бі-Сі — за посередництвом СУБ'у, або й безпосередньо. Другу акцію повели вже самі британці, включно до послів парляменту.

Впродовж цього року СУВ вислав до управи Бі-Бі-Сі три меморіяли в справі українських радіомовлень, підтримуючи їх всіма арґументами, які можна було в цій справі навести. Поза те вніс меморіял до кількох міністерств з проханням підтримати наші заходи у справі українських авдицій. Вже в цьому році делеґації СУБ'у кількаразово робили інтервенції в управі Бі-Бі-Сі.

Через цілий час СУВ стояв в контакті з Комітетом українців Канади, Українським Конґресовим Комітетом і Панамериканською Українською Конференцією. Всі ці українські установи за океаном були поінформовані про заходи СУВ'у, а КУК і від себе вислав меморіял.

Ініціятива заходів на внесдання українських авдицій в Бі-Бі-Сі перебуває в руках СУБ'у. СУВ поінформований про всі арґументи, які дирекція Бі-Бі-Сі має проти авдицій українською мовою, і ці арґументи — поминаючи хіба арґументи технічного порядку, які не є рішальними — СУВ у своїх меморіялах визнав невдоволяючими. Та проте всі заходи з українського боку не увінчалися успіхом.

З ходу акції провід СУВ'у прийшов до висновку, що справу українських авдицій можна поладнати лише шляхом переговорів, сказати б, кабінетним порядком; і так її СУБ намагається поладнати. Сьогодні, як що й говориться про авдиції на сторінках субівської газети, то це тільки тому, що до цього спонукують певні обставини.

Від деякого часу — у відгук на анонімні заклики — наші люди з В. Британії і з-поза Британії почали засипати дирекцію Бі-Бі-Сі та мін. зак. справ листами-домаганнями українських авдицій. Чи ця акція доцільна? Коли мова про дирекцію Бі-Бі-Сі, то там СУВ'ові дали до зрозуміння, що українських авдицій писанням петицій вони не дозволять вимусити на собі. Тому можна сумніватися, чи ці листи матимуть який небудь позитивний наслідок. Якщо ж мова про листи до міністерств, то тут уже не може бути й двох думок, що це робота абсолютно некорисна. Перш усього треба відзначити, що писання листів до найвищих державних чинників окремими українцями або й групами — ще до того якщо ті українці живуть поза межами країни, що до її міністра пишуть — ніяк до корисної розв'язки не наближує. До того Бі-Бі-Сі користується повною незалежністю, признаною йому окремим державним чартером. Ніяке міністерство, ані навіть уряд, не може йому нічого подиктувати, хіба що парлямент ухвалив би відповідну зміну в чартері. Ось приклад на це. Недавно тому уряд ЗДА заплянував поширити протибольшевицькі авдиції. До В. Британії прибув окремий представник, щоб узгіднити справу з британськими урядовими чинниками. Британська преса з місця висловила свій сумнів у те, чи переговори дадуть якінебудь корисні наслідки, показуючи на факт, що Бі-Бі-Сі автономна установа і що тільки зміна чартеру могла би дати міністерству зак. справ вплив на неї (цитуємо за „Обсервер'ом").

Писання листів з низів вказане тільки в дуже виїмкових і наглих випадках особливої ваги. Цього способу ведення заходів не належить надуживати, а вже ніяк не можна продовжувати в нескінченість, як це робиться в даному випадку. Вже й не згадуємо про те, що форма звернень до високих державних установ не завжди є бездоганна.

На цьому місці ще раз звертаємо увагу, що справу українських авдицій Бі-Бі-Сі можуть провадити органи і організації тільки кабінетним способом. Якщо ж СУБ зібрав в своїх руках всі нитки цієї справи, то всі, хто хоче якунебудь акцію в цій справі робити, повинен її робити в порозумінні з СУБом. Інакше виникне некоординована партизанщина. (У.Д.)

ВО УНРАДИ — В КОРИСТЬ ІНВАЛІДІВ

Поштовий відділ фінансового ресорту ВО УНРади випустив серію (4) поштових марок з призначенням 50% доходу з їх розпродажі на допомогу Союзові Українських Воєнних Інвалідів на Еміґрації.

Головна Управа Союзу Українських Воєнних Інвалідів вітає цю ініціятиву. Це перший того роду почин українського політичного світу тут на Еміґрації. Зайво підчеркувати його велике моральне і політичне значення: УНРада маніфестує цим вчинком своє ставлення до української збройної боротьби та мобілізує всі почування української еміґрації біля нашої збройної традиції, звертаючи увагу, що шлях до волі веде через жертви!

Закликаємо Українське Громадянство на Еміґрації піддержати цю акцію ВО УНРади не тільки тому, що ця акція має принести допомогу українським воєнним інвалідам, але також з тої причини, щоби спопуляризувати нашу збройну боротьбу, піднести бойового духа Нації та заманіфестувати наше бажання Волі!

Жертви, які склала наша Нація в збройній боротьбі з її ворогами, не можуть бути відстрашуючим чинником. Маніфестуючи жертвенністю своє ставлення до українських воєнних інвалідів, свідчимо свою вдячність і солідарність і Ідеалами, яких подвижниками і живими свідками вони являються! Кожний державно дозрілий народ дбає за своїх воєнних інвалідів. Українська Нація в поході, мусить тим більше дбати про них, бо цього вимагає обов'язок збереження своєї боєздатности та морального права під традиційним кличем „Бог і Україна" кликати молодь на остаточну боротьбу за Україну. Ми віримо, що кожний чесний і свідомий українець засвідчить ці правди після своєї спроможности ділом!

Хай живе солідарність українського народу і еміґрації!

Хай ростуть нові лицарі за волю України і її воскресіння!

Головна Управа СУВІ:
Голова: Пор. Марчук Іван;
Містоголова і Фін.-Господарчий Референт: Сот. Попович Ілько О.;
Секретар: Сот. Мартинець М.

СМІХ У КІНОТЕАТРІ

Брюссель (П. Б.) Часопис „Нос Цайтунг" в західній зоні Берліна подає таку новинду.

В Віттенбергу, в совєтській зоні Німеччини, т. зв. народня поліція мусіла ввійти на залю одного місцевого кінотеатру, де публику напав нестримний сміх на голосну завваґу одного з видців.

Це сталося так. Вистава щойно починалася. Як звичайно з початку йшов денник актуальностей і в цьому деннику м. ін. представлено, як президент Східньо-Німецької Народньої Республіки Вільгельм Пік обнімає сердешно якогось совєтського офіцера. В цьому моменті почувся голос із залі: „Вільгельм, вважай на свойого годинника!"

На цей оклик піднявся на залі сміх, який скоро перемінився в нестримний, довготрівалий реґіт. Директор кіна з початку розгубився а вкінці викликав поліцію, яка даремно на протязі півтора години шукала „винуватця".

СТАЛІН І МОВОЗНАВСТВО

(Докінчення зі сторони 2-ої)

для наближення їх до західного соціялізму.

На цей час першого десятиріччя панування большевиків припадає також в Україні період українізації (1922-1929), що мимо всіх труднощів значився як час світлого розвитку української культури під Советами. Всеукраїнська Академія Наук у Києві розвинула тоді таку інтензивну наукову та видавничу діяльність, що могла рівнятися своєю науковою діяльністю з академіями старих культурних народів заходу. Здавалося тоді, що большевики вдоволяться, коли Україна зречеться політичного самостійництва та коли соціялістичний зміст наповнить цю національну формою українську культуру.

Російський націоналізм.

Та вже скоро, ще навіть за життя Леніна, виставляє серед російських комуністів свої старі імперіялістичні роги російський націоналізм, що не бажав собі й культурного розчленування Росії. Його ще в першій десятці большевицького володіння офіціяльно ніби поборювали, одначе через впливових комуністів він зазначувався на кожному місці. Цей російський націоналізм, нетерпимий та дикий, був теж причиною перших конфліктів поміж українськими та російськими комуністами. Російських комуністів зокрема боліла українізація зросійщеного до того часу робітництва України, передовсім в Донбасі.

По році 1930 російський комуністичний націоналізм перейшов до наступу. Він хотів все ж таки мати якесь ніби то наукове комуністичне обґрунтування свого русифікаційного наступу і найшов його в мовознавчій теорії академика Мара, що, мовляв, зі соціялізмом мусить прийти природним шляхом до створення одної соціялістичної мови, а старі мови, зв'язані з давним буржуазним та клясовим ладом, мусять уступити перед тою мовою всесвітнього соціялізму.

Академик Мар думав про якусь нову соціялістичну мову, але його російські викладники брали справу простіше та прямо твердили, що тою мовою соціялістичного громадянства цілого світу повинна бути російська мова, мова комуністичної революції і нагальніше російські комуністи стали домагатися в практичному житті, щоб мову російську ставити на першому місці навіть у всіх „самостійних республіках", що по конституції Сталіна мали „право" навіть виступити зі Советського Союзу. Московська облуда під плащиком одної соціялістичної мови по теорії академика Мара стала укривати русифікацію поневолених народів, таку саму брутальну як за царату.

Річ природна, що в часах тріюмфу російського шовінізму та націоналізму, як це було в останніх двох десятках років советського панування, теорія мовознавча Мара було офіціяльною мовознавчою теорією Советів, кожний советський мовознавець мусів сліпо їй покланятися, якщо не хотів бути зліквідованим.

Нагло в р. 1950-тім сталося чудо. На приказ партії розпочалася атака на мовознавчу теорію Мара. Скоро забрав голос сам Сталін та заявив, що теорія мовознавча Мара та його тисячі прихильників це чистий саботаж, шкідливий для советської держави: Під адресою академика Мещанінова, учня та жарливого пропаґатора теорії Мара, Сталін прямо написав таке: „Коли б я не знав, що товариш Мещанінов порядна людина, то думав би, що він шкідник батьківщини". Мова, писав Сталін, не має нічого спільного зі соціялізмом. Мова кожного народу все добра, чи за старого ладу, чи за соціялізму.

За Сталіном, всі вчені марівці стали хором відпекуватися тої єресі та осуджувати свого шкідливого покійного вчителя. Річ природна, що це звичайна наукова маскарада, негідна світу вчених; вона свідчить тільки, що ніякі свобідні наукові досліди в Советах неможливі.

Все ж таки, де є причина того ґенерального відступу? Чи осудження теорії Мара означає дійсно відступ русифікації? На довшу мету він не, означає, натомість може означати, що в обличчі нової війни комуністична партія, відповідальна за советську політику, прийшла до переконання, що треба чимсь проборкати народи поневолені Советами, притягнути їх внутрішньо на свій бік, треба їх заставити боротися за Совєти.

Замітне, що Політбюро на Кремлі прийшло до переконання, що першою уступкою, яку в обличчі нової війни треба зробити, це відпруження на фронті національного питання советського царства. Видно, що мимо всіх дотеперішних репресій та мимо стосування терору, національне питання в Советах таки є найбільше загрозливою справою, тому хоч хвилево треба щось зробити, щоб в критичні часи не дразнити народів советської тюрми, Не диво проте, що навіть Сталін назвав прихильників одної соціялістичної мови „вредителями родіни".

Дальше Кремль мусить тепер рахуватися також з існуванням держав сателітів, з власними мовами та культурами. Осудження теорії Мара це немов запевнення для них, що їх не жде доля України на полі їх національних культур. Коротко, Советам нині конечно треба національного відпруження в себе дома та в своїм таборі так, як в часі попередньої війни треба було релігійного відпруження. Ось тут джерело мовознавчих заінтересувань Сталіна. Під тими, здавалося б далекими від політики мовознавчими питаннями в дійсности криється глибока політична справа, яку Кремль мусить скоро направити, коли не хоче зрушити народів за залізною куртиною проти себе. Напад на теорію Мара та посередньо на русифікацію це знаменна конечність підсоветської дійсности.

Демократичні держави заходу, що стоять своєю ідеологією за свободу народів, на жаль спізняються в цій справі та віддають ініціятиву в руки Кремля.

ОФЕНЗИВА В КОРЕЇ НЕ Є ПОВНИМ ЗУСИЛЛЯМ

Вашингтон. — Департамент оборони остеріг, щоб не вважати офензиву в Кореї за повне зусилля американської команди. Теперішню кампанію треба радше назвати „офензивним діянням" а не генеральною офензивою, як дехто думає. „Ми вважаємо, що не прийшла пора, щоб американські і південно-корейські сили відкинули ворога на цілій лінії" — кажуть офіцери з Пентагону. Одначе „ми залишимося в Південній Кореї і втримаємо там наші укріплені позиції, а вийдемо з них тоді, коли матимемо засоби до цього" —заявляють відповідальні урядовці департаменту оборони.

КАНАДА ЗБИРАЄ БРИГАДУ РЕКРУТІВ ДО КОРЕЇ

Оттава, 7 серпня. — Премієр Луї Лоран оприлюднив, що Канада зербує спеціяльну бригаду піхоти з належним устаткуванням, яка буде готова до служби в Кореї як частина війська Обєднаних Держав. У такий спосіб Канада сповнить свій обовязок чи то супроти О.Д. чи супроти Північно - Атлантійського Пакту. Вжиток війська має бути одобрений канадським парляментом. Бранка до бригади почнеться негайно. Знавці кажуть, що бригада буде мати 4-5 тисяч вояків, а їх вишкіл триватиме найменше пів року. Канада не висилає своєї правильної армії до Кореї тому, що це послабило б її оборону на місці.

НАДУЖИВАЮТЬ ФАРМЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ В АРІЗОНІ.

Фінікс, у стейті Арізона. — На переслуханні федеральної комісії в справі затруднювання переходових робітників стверджено, що минулої зими яких сто дітей таких родин були недоживлені. Ці надужиття старається комісія виключити, щоб заохотити робітників найматися до праці в плянтаціях бавовни, при яких потрібно біжучого року 35,000 людей. Минулого року стейт Арізона дістав переходових робітників з Тексасу, Ню Мексіко, Окляхоми й Арканзо, хоч яких 8,000 робітників зі стейту поїхали на заробітки до Каліфорнії.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ В КОЛЬОМБІЇ.

Богота, 7 серпня. — Д-р Лореано Гомез обняв уряд президента на місце дотеперішнього президента Маріяна Оспіно Переза. Гомез, як кандидат Консервативної партії, вийшов переможцем без опозиції в листопаді минулого року, коли то кандидат Ліберальної партії відтягнув свою кандидатуру. Вибори відбулися під посиленою краєвою охороною, яка триває й досі. В інавгураційній промові новий президент зазначив приязні відносини Кольомбії до ЗДА, а в справі Кореї сказав, що його країна стане на боці оборонців незалежности країни. У внутрішніх справах Гомез обіцяв повну чесність в урядуванні.

ДВА ХЛОПЦІ ДІСТАЛИСЯ НА ВЕРШОК ГОРИ ЄРУПАХА.

Ліма, столиця Перу. — Два студенти університету Гарвард вийшли на вершок гори Єрупаха, чого досі ніхто ще не осягнув. Один зі студентів відморозив собі ногу і треба буде операції пальців. Ним є Дейв Гарра з Сієтл, у стейті Вашингтон, ЗДА. Другий, що був з ним, Джеймс Максвел, поміг йому зійти з гори, яка має 21,769 стіп висоти, тобто кругло 4 милі.

ЄП. БОГДАН ШПИЛЬКА ПЕРЕЇДЕ ДО ВИНИПЕГУ

Як подає Кан. Фармер, „архиєпископ Української Православної Церкви в Америці, Преосв. Богдан Шпилька з Ню Йорку, служив в українськім православнім соборі в неділю 23 червня, як асистент митрополита Іларіона" — у другій новинці сказано, що „консисторія УГПЦ в Канаді оповістила, що митрополит Полікарп, перебуваючий тепер в Парижі, у Франції, погодився на просьбу прибути до Канади разом з новим єпископом, на місце уступившого архиєпископа Мстислава. Слідуючої весни має відбутися надзвичайний Собор, на якім новий єпископ буде офіціяльно прийнятий. Хто ним буде, докищо не відомо. Вибір його залежить від митрополита Полікарпа".

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАСТУП В КОРЕЇ ЗДОБУВАЄ ТЕРЕН

(Докінчення зі стор. 1-ої)

на півдні, червоні, правдоподібно для відтяження південного фронту та з метою не допустити до дальшого перекидування американських сил на ту ділянку фронту, почали сильну акцію на центр. фронті біля Вейґван, переправляючись вперше більшою силою через ріку Нактонґ, що є тепер головною оборонною лінією американців. Через ріку в тому місці переправилось, не зважаючи на сильний американський вогонь около 1,000 до 1,500 ворожих вояків. Проте, вони не могли взяти зі собою важкої зброї і американські частини на тому фронті, іменно, з'єднання Першої Кавалерійської Дивізії, почали негайно протинаступ, щоб відкинути ворога за ріку. З американського боку стверджується, що ріка Нактонґ, подібно, як раніше ріки Кум і Нам, не є серіознішою перешкодою до ворожого наступу, що, правдоподібно, „любить купатися". На північному фронті, що його вдержують південно-корейські дивізії, ворог продовжує розпочатий наступ від місцевостей Єчон і Адонґ, сильно напираючи на оборонців. Про ворожий наступ повідомляється теж зі східного фронту — здовж побережжя від місцевості Йонґдок, в незвичайно трудному лісисто-гористому і бездоріжному терені. Ворожі атаки мали тільки малі успіхи. — Рівночасно повідомлено, що американські воєнні кораблі сильно збомбардували місто Танчон, около 170 миль на північ від 38-го рівнобіжника на східному побережжі.

НАЙБІЛЬШИЙ КРАТЕР МЕТЕОРИТУ НАЙДЕНО В КВЕБЕКУ.

Торонто, Канада. — У північній провінції Квебеку, в Канаді, найдено кратер метеориту, який як кажуть науковці упав там перед 5,000 роками. Яма в землі така велика, що робить незначною яку метеориту, яку найдено в стейті Арізона в околиці Вінсло, а яку називають Діябло. Новий кратер широкий на дві з половиною милі в ґраніті. Кратер в Арізоні широкий на три четвертині милі.

ТЕФТ ДОБАЧУЄ ВІЙНУ В ЗАГАЛЬНІМ ОЗБРОЄННІ.

МкКоннесвил, у стейті Огайо. — Сен Роберт А. Тефт, один з провідних республіканців у Конґресі, заявив, що нове озброєння ЗДА майже певно доведе до третьої світової війни. Це сказав він у промові на зібранні працівників при консервації землі. Якщо ми маємо перевести мобілізацію проти Росії, то це буде коштувати нас 50 біліонів річно, думає сенатор.

ВИХОВУВАННЯ ЯНИЧАРІВ

Совєти майже закінчили колективізацію західних областей і приступили до наступних завдань на шляху большевичення місцевої людности. Доросле населення, нових колгоспників, висилають тепер на літні роботи — в поле і на сіножаті, — а дітей забирають у новостворювані ясла. Звичайно, в час перебування дітей у яслах наставниці заперечують усе те, що в молоді душі вкладають батьки вдома, виховують яничарів. Покищо, в діточих яслах такої Дрогобицької области перебуває всього 250 дітей.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 13. серпня, в год. 1:30 попол., в Укр. Дем. Клюбі під ч. 2376 Ґрейлінґ вул. — Т. Судомир, рек. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє членів і члениць, що з причини ювілейного свята збори відбудуться один тиждень скорше, а то в неділю, 13. серпня, зараз по Службі Божій в церковній Галі 127 Парк вул. Проситься всіх членів прибути на ці збори та вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі поступиться після статуту. Приходіть на збори зі своїми знайомими та впишіть їх до У. Н. Союзу. — П. Воляник, предс.; В. Колеснік, кас.; Р. Голубович, фін. секр., К. Марущак, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 11. серпня 1950 в годині 8. вечером, в Січовій Галі. Проситься членів приходити на збори і платити свої вкладки на зборах відділу. — О. Паньків, предс.; Н. Баранюк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 13. серпня. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Особливо ті члени, що довгують, мусять вирівнати вкладки, інакше будуть суспендовані. Пригадується, що доплата за Свободу почалась від 1. липня ц. р., і що кожний член, що одержує часопис, повинен доплатити. Повідомляємо теж, що вкладки збираємо від 12. год. до 3., а не довше. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Українська Січ, від. 39, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. серпня, в год. 3. попол., в Укр. Нар. Домі при 1317 W. Fayttee St. Проситься членів прибути точно на збори, бо маємо важні справи до рішення. Приходіть з новими членами й впишіть їх до УНСоюзу і до Тов. Січ, як рівнож вирівнюйте свої залеглости. — Г. Туркевич, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 12. серпня, в год. 7 ввечір в домі Громади 3322 Н. Лавренц вул. Взивається всіх членів бути присутніми на зборах і вирівнати залеглі місячні вкладки, бо довше за тих членів, що незаплатять в місяці серпні, не будеться платити за них до Союзу. — І. Кмутин, предс.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Чергові сходини членів відділу 312 відбудуться в суботу, 12. серпня, в год. 8. вечером, в церковній домівці при Delmore Ave. Прошу точно прибути. — Дибайло, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Дм. Вітовського, від. 375, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 12. серпня, в год. 7. ввечір, в домівці Укр. Клюбу при 847 N. Franklin St. Члени, які залягають зі своїми вкладками до Союзу, повинні обовязково прибути та вирівнати свої залеглости, бо в противному разі подається їх до суспензи. — І. Чопик, гол.; Ст. Пилюк, скарб.; П. Іваш, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 13. серпня в 1. год. попол., в домі Горожан 847 North Franklin St. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — Н. Курко, пр.; І. Потучко, рек. секр.; М. Параничь, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. ім. Івана Франка, від. 334 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. серпня, в год. 1. попол., в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — М. Задерецкі, предс. С. Морозович, фін. секр., І. Жук, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Укр. Нар. Союзу, від. 292, подає до відома усім тим членам, що мають платити вкладки, що збирання вкладок буде в неділю, 13. серпня, вже від год. 12:30 попол., в галі Народного Дому, при 4655 Мартін вул. Пригадується ще раз тим усім членам, що поплатили до нового року, а отримують Свободу, щоб конечно принесли доплату $1.20 за цей рік. Хто ще не отримав дивіденди, хай прийде по неї. Для вигоди тих усіх, що хотіли би вступити до відділу і УНСоюзу, секретар буде полагоджувати ці справи кожної середи і пятниці в Народнім Домі від год. 6. до 9. ввечер. — І. Форись, предс.; П. Кузел, секр.; І. Андрусевич, кас.

БАЛТІМОР, МД. — Місячні збори Бр. Пр. Тройці, від. 320, відбудуться в неділю, 13. серпня в год. 2. попол., в У. Н. Домі 3101 O'Donnell St. Просимо всіх членів прийти на час та вирівнати вкладки й залеглости. Хто з членів має кревних або знайомих, хає прийде з ними на збори, а ми їх зараз впишемо в члени. — Й. Мармаш, предс.; Г. Шулька, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 13. серпня, точно в год. 2. пополудні в галі де звичайно відбуваються збори. Проситься членів прийти на час і заплатити свої вкладки. Як хтось з членів бажає вписати нового члена, хай повідомить організатора нашого відділу, Івана Витязя, а він полагодить справу. Його адреса: 101 Butth St., Chester, Pa. Можна голоситись теж на адресу секретаря. — В. Дилявський, предс.; Д. Яворський, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 12. серпня в У.Н.Домі під ч. 517 Hallett St. точно в год. 7. вечером. Взивається все членство прийти на час на збори. Делеґат Юрій Добош здасть свій звіт з Конвенції. Всі члени обовязані платити свої вкладки на час. Ті члени, що не одержали свою дивіденду, одержать її на зборах. Маємо до вирішення справи на користь Товариства і Союзу. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Чергові збори Тов. Укр. Нар. Дому, від. 316 відбудуться в четвер, дня 10. серпня в Товариськім Домі 831 Джозеф Евеню, в год. 8. ввечір. Проситься усіх членів і члениць прибути на означений час. Хто з членів не одержав ще дивіденди, хай прийде по неї на збори. — І. Свереда, гол. П. Ковтун, кас.; В. Гариляк, фін. секр., В. Іванців, рек. секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. серпня, в год. 2-гій попол., в галі парафіяльній 45-47 Говп Евню, Пасейк, Н. Дж. Просимо членів прийти на збори та вирівнати свої місячні належитості. Хто з членів має родину або знайомих, хай приведе на збори, а ми впишемо їх до Союзу. — І. Живіцький, предс., Г. Яськів, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125 повідомляє членів, що сходини відділу відбуваються два рази в місяці, а саме: в парохіяльній галі св. О. Николая при Оклей і Райс вул. в другу неділю кождого місяця в год. 1-шій попол., і в Союзовім Домі в третій понеділок кождого місяця від год. 7:30 до 8:30 вечером. Зогляду на це, просимо членів платити членські вкладки і полагоджувати справи в вище означенім часі і місци. — Ксеня Плитяк, предс.; Петронеля Яворська, кас., Іванка Подола, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Тов. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 12. серпня, в Укр. Прав. Галі 675 Савт 19 вул., в год. 8. ввечір. Просимо прийти на збори і заплатити свої вкладки бо на те відбуваються кожного місяця. Зокрема просимо всіх тих членів, що залягають зі заплатою членських вкладок, вирівнати конечно свої залеглости. — Г. Дорошенко, предс.; А. Варан, кас.; А. Мудровський, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 220, відбудуться в суботу, 12. серпня, в год. 7:30 вечером, в галі парохіяльній, 4950 Полайна вул. Всі члени мають явитись на час. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглі вкладки, як рівнож ті члени, що платять наперед, повинні платити вкладку разом з належитістю за Свободу. — Г. Гарасим, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестрицтво Рож. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 12. серпня, в гали церковній, в год. 7. точно. Проситься членкинь прийти на означений час, бо в неділю парохіяльний пікнік, тому не можемо відбувати зборів. — Е. Ґеруля, предс.; Н. Грицак, кас.; М. оХдак, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 12. серпня, в годині 8. на Проспект вул. Просимо всіх членів, щоби прийшли на збори на означений час. — Т. Михнів, предс.; М. Шипінка, кас.; Ю. Береза, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Бр. св. Петра й Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. серпня о год. 1:30 по обіді в Українській гали на 2. вулиці. Проситься всіх членів прийти і заплатити свої вкладки. — М. Салак, предс.; Й. Кудлик, кас.; М. Кущ, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ — Тов. ім. Івана Франка, від. 146 повідомляє членів, що наші збори відбудуться в неділю, 13. серпня, в годині 1. попол., в Укр. А. Осередку, під ч. 2965 Капіндер вулиця. Просимо прийти на збори, отримати дивіденду від УН Союзу і заплатити свій довг за часопис „Свободу". — Д. Андрушків.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 13. серпня в церковній салі в год. 1:30 пополудні. Буде поданий звіт з пікніку. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Наз-Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. серпня, в год. 3-тій пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакаванна Евеню. Пригадується членам, що вкладки треба платити начас. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ПОШУКУВАННЯ

Марія Гринда, з дому Дутчак, пошукує ДРЕЩЛЯРА ДМИТРА і ДАРКУ, які виїхали в р .1949 з Німеччини з Д.П. табору в Ґапакер до Америки. Зголошення слати на адресу:
O. DUTCHAK
2629 W. Rice Street, Chicago 22, Ill.

ШУКАЮ брата ВАСИЛЯ ПОПАДЮКА з Хлібичина, пов. Снятин, що виїхав до ЗДА 1909 р. Хто знав би його адресу, прошу написати до:
UKRAINIAN NEWS
Box P., 10967 — 97 Street,
Edmonton, Alta., Canada

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 24. червня 1950 року помер по довгій і тяжкій недузі в 71 році життя

АНДРІЙ МАШТАЛЄР,

довголітний член Тов. Маркіяна Шашкевича, відділ 94 УНСоюзу в Гемтремк, Міш.

Покійний походив з села Гайворонка, повіт Підгайці, Україна. Полишив в глибокім смутку жену Марію, одну дочку, два сини і пять внуків.

Похорон відбувся 27. червня з погребового заведення при участи родини та знакомих до укр. гр.-кат. церкви Immaculate Conception при Commor St., в Гемтремк, а відтак на цвинтар Mt. Olivet Cemetery.

В. Й. П.
М. Прихітко, секр.

Дня 11. червня 1950 року помер

НИКОЛА ХРИНЕВСЬКИЙ,

член Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, відділ 94 в Гемтремк, Міш.

Покійний родився в селі Денихівці, повіт Бережани, Україна.
Полишив в смутку одну дочку Марію Ґаборскі, котра живе в Атлантик Сіті, Н. Дж. Похований на Mt. Olivet Cemetery.

В. Й. П.
М. Прихітко, секр.

Замісць квітів на домовину бл. п. **АНДРІЯ ГУЛЕЯ**, людини з золотим серцем і великого добродія українських скитальців, жертвую $5.00 на добродійні цілі.

Д-р В. О. Семків,
Бронкс, Н. Й.

ТАРЗАН, ч. 2403. Перехитрив кота.

Тарзан зрозумів, що він не відзискає свого ножа на час й тому вжив одного з львиних трюків.

Підобгавши разом свої наставлені ноги...

...він нагло вжив своєї незвичайної сили.

Коли остовпілий Нума кружляв млинцем в повітрі, малпочоловік відзискав свій ніж.